

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1682. usque ad annum 1690

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1781

VD18 90119231

§. 102. Nova Juramenti formula ab Hamburgensibus Prædicantibus
procusa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67608)

Sæc. XVII. Fundatorem, quæ declaratio primum
 A. C. 1690. in Vaticana Ecclesia sacris, ritibusque
 solitis festive peracta, communi totius
 Orbis Catholici jubilo ubique excepta
 est. Ut vero Pontifex hanc solemnita-
 tatem Romæ adhuc augustiorem red-
 deret, Laurentium Altierium Paluzium
 nonnisi octodecim annos natum primo
 Protonotarium, Abbatem Urbis Tybe-
 rinæ, ac demum die decima nona No-
 vembris Cardinalem nominavit; Jam
 antea die decima tertia Februarii idem
 Pontifex Franciscum Barberinum Ro-
 mana pariter Purpura honorabat.

§. CII.

*Nova juramenti formula ab Hambur-
 gensibus Prædicantibus procusa.*

*Winkel. epist.
 de subs.
 rescissa.*

Ridiculo prorsus Religionis Zelo fer-
 vebant hoc anno viginti tres Ham-
 burgenses Prædicantes; cum enim hi
 sectæ suæ puritatem sartam fervare in-
 tenti essent, atque inter se passim No-
 vatores a pristina tum docendi, tum
 Ecclesiam regendi norma recedere,
 novamque pro suo arbitrio procudere,
 alios vero aut nimium rationi, quos
 Pseudo-Philosophos nominabant, vel
 Scripturæ tribuere, alios denique la-
 xiores Theologos cunctos cujuscunque
 Religionis tolerare, & tanquam Fra-
 tres

tres agnoscere, nec ipsos fanaticos, En-
 thusiastes, & Chiliastras respuere cer-
 nerent, ex promiscua hac sectarum
 colluvie ingens periculum fūæ sectæ
 imminere autumabant, imo nec ex va-
 nis indiciis suspicabantur, non paucos
 inter ipsos Prædicantes nova moliri,
 novaque sectarum monstra procreare:
 Ut ergo huic malo obicem ponerent,
 quin tamen judicii strepitum, aliosque
 motus concitarent, post crebras con-
 sultationes, nil magis expedire cense-
 bant, quam si cunctis Prædicantibus
 certam juramenti formulam imponerent,
 per quam ejusmodi erroribus infecti
 tandem detegi, ac de perversis suis
 machinationibus convinci possent. Ham-
 burgenses igitur Præcones interposita ju-
 ramenti religione contestari jubebantur,
 se pro Fratibus posthac non agnituros quos-
 vis Novatores Pseudophilosophos, Anti-
 scripturarios, Theologos laxiores, fanati-
 cos, ac nominatim Bæhmistas, Chiliastras
 item tam subtiliores, quam crassiores; sua-
 que sponte, firmiter, & sancte semet reli-
 gione obstringere, nolle se homines ejusmodi
 unquam, & usquam de meliore nota com-
 mendare, aut ullo modo promovere, sed
 potius eorum erroribus quavis data occa-
 sione contradicere, ac alios, ut hos fugiant,
 serio monere, sique fieri posset, illorum con-
 sortio eximere. Ex adverso denique pol-
 liceban-

Sæc. XVII.
 A. C. 1690.

Sæc. XVII. *licebantur ore & manu (facta subscriptione)*
A. C. 1690. *nunquam non velle deinceps ita se gerere,*
ut ab omni collusionis specie cum heterocli-
tis capitibus istis maneant liberi, & vigore
juramenti antehac publice præstiti, ne la-
tum unguem discedant a Sanctissimis Scri-
pturæ Oraculis, a forma sanorum verbo-
rum in libris symbolicis, a vestigiis ortho-
doxorum antecessorum in modo tum docendi,
tum dirigendi Ecclesias sibi commissas, adeo-
que omnes innovationes (donec ipsa necessi-
tas aliud requirat) studiose declinent, uni-
tatemque & pacem Ecclesiæ in veritate con-
servent; ita Deus ipsos adjuvet in extrema
mortis hora.

Displicuit hæc agendi ratio ceteris Prædicantibus, præcipue Henrico Horbio, Joanni Wincklero, & Abrahamo Hinckelmanno, qui inter omnes sectas nullum essenziale discrimen subesse autumarunt, eoquod omnes in unico articulo fundamentalis de fide in Christum conveniant, nec omnes fidei Christianæ articuli sint fundamentales, nec omnes errores circa quemdam articulum fundamentalem sint fundamentales, proin juxta S. Gregorium Nazianzenum ad Eunomianos, Fratres sint appellandi, *tametsi parum fraterno animo erga nos sint.* Nihilominus ipsemet quoque Winklerus & quidem ex animo, uti dixerat, propositæ juramenti formulæ

mulæ subscripsit, paulo post tamen de Sæc. XVII.
 præcipitania, actusque incompetentiæ A. C. 1690.
 questus, suam subscriptionem revoca-
 vit, simulque fidem suam ab objectis
 criminationibus vindicans, pro Collega
 & Fratre haberi petiit: Verum a cete-
 ris Hamburgensibus rejectus, ad exte-
 rorum Theologorum judicia provocavit:
 Hac igitur caussa ad Kilonenses, Wir-
 tenbergenses, Lubeccenses, & Grypho-
 Waldenses Præcones delata, hi Winck-
 lero patrocinati sunt, vehementer re-
 clamantibus Philippo Spenero Dres-
 densi, Bartholomæo Majero Brunsvi-
 censi, & Guilieimo Alardo Oldenbur-
 gico Prædicantibus.

Eodem anno nonnulli Prædicantes,
 adversus alios Præcones Lipsiæ acriter
 declamabant, eo quod unacum studio-
 sis Academicis & civibus sub falso veræ
 pietatis, & stabiliendis sincerioris Chri-
 stianismi obtentu frequenter conventi-
 cula haberent, suisque doctrinis Ana-
 baptisticam hæresin resuscitare, atque
 ad libere spargenda falsarum opinionum
 semina viam parare niterentur: Ad-
 versus hos, ac præcipue contra Joan-
 nem Henricum Majum Giessensem Præ-
 dicantem acriter declamabat Philippus
 Ludovicus Hannekenius itidem Præco,
 qui Maij Examen Catechetico - Dogma-
 ticum cum junioribus, necnon Colle-
 gium

Sæc. XVII. A. C. 1690. gium Biblicum non modo cum studio-
 fis, sed & cum aliis ex communi plebe
 habitum non semel e suggestu tanquam
 opera Quackeristica, Enthusiastica,
 scandalosa & perniciosa perstrinxit: vi-
 cissim vero Joannes Winckler Hambur-
 gensis Pastor contra Hannekenium atra-
 bile plenum effudit calamum: Cum
 ergo indies mutæ Prædicantium cri-
 minationes nova caperent incrementa,
 indeque graves orirentur offensiones,
 hinc Joannes Georgius III. | Saxonizæ E-
 lector Pietistarum conventicula inhi-
 buit, edito desuper diplomate, quod
 Lipsiensis Universitatis Rector, ceteri-
 que Doctores die vigesima tertia Martii
 his verbis promulgarunt: „Postquam
 „renuntiatum est Serenissimo Electori
 „Saxonizæ, Domino ac nutritio nostro
 „Clementissimo, in Civitate nostra
 „Lipsiensi non tantum a Studiosis, sed
 „illiteratis etiam hominibus, die præ-
 „cipue Dominica, periculosa conven-
 „ticula, provehendæ pietatis specie,
 „celebrari, in quibus varia praxi Or-
 „thodoxæ Ecclesiæ nostræ aut insueta,
 „aut adversantia tractentur: Ist tanquam
 „providentissimus Patriæ Pater ulterio-
 „ribus scandalis tempestive obicem po-
 „siturus, rescriptum Clementissimum
 „ad nos directum nuperrime huc misit,
 „inque eo conventicula id genus pro-
 „miscua

„miscua quam severissime prohibere nos Sæc. XVII.
 „iussit. Huic serio, severoque mandato A. C. 1690.
 „ut ea, qua par est, submissione animi
 „morigeremur, civibus nostris conven-
 „tacula ejusmodi omnia, & Congrega-
 „tiones, in quibus præsentibus tam
 „literatis, quam illiteratis, | Scriptura
 „Sacra privato ausu, & citra authori-
 „tatem Superiorum exponi hactenus
 „solita est, neve in Disputationibus,
 „Lectonibus, atque Collegiis suis, aut
 „ulla ratione alia negotia ejusmodi
 „promoveant, severissime hoc ipso in-
 „terdicimus: gravissime deinceps in-
 „quemvis animadversuri, qui contra
 „mandatum Serenissimi Electoris præ-
 „memoratum, nostrumque hoc publi-
 „cum interdictum, egisse aliquid, vel
 „suscepisse, deprehensus fuerit.,,

§. CIII.

Varia belli fortuna contra Turcas.

Ineunte hoc anno die vigesima quarta Wagner
 Januarii Augustæ Vindelicorum Jo- Hist. Leop.
 sephus Leopoldi Cæsaris Filius in Ro- lib. II.
 manorum Regem omnium suffragiis Jæger Eu-
 electus, biduo post solemnî ritu inau- rop. Hist.
 guratus est, ibidemque jam antea die
 decima nona ejusdem Mensis a S. R. J.
 Electoribus Augustali dignitate insignita
 fuerat Eleonora Magdalena Theresia
 ejus-